Haricilerin 24 Özelliği

Dr. Abdullah Muhaysini

Havaric kelimesi ıstılahta yeni bir kelime değildir. İlk olarak bu kelimeyi Rasulullah (s.a.v) kullandı. Cabir (r.a)'dan gelen hadiste olduğu gibi; Rasulullah (s.a.v): "Hariciler cehennemin köpekleridir." dedi üç defa tekrar etti ve şöyle devam etti: "Allah'ın yarattıkları içinde yeryüzünün en şerlileridir." Başka bir rivayette de "Onlara ateş(cehennem) vardır." dedi. Rasulullah (s.a.v)'in belirlediği haricilerin sıfatları nedir, onlara bakalım;

1- İslam Ehlini öldürürler, İslam Ehlini riddet adına öldürürler. Rasulullah (s.a.v) haricilerle ilgili müttefikun aleyhi bir hadiste İslam ehlini öldürdüklerini bildirdi. İmam Ahmet bin Hanbel (r.h): "Hariciler dinden çıkmış, ehli İslam'a kılıç çekmiş, ehli İslam'ın malını ve kanını helal görmüştür." der. Şam ehli, ehli sünnet imamlarından İbn-i Teymiyye, haricilerin ehli kıblenin kanını helal gördüklerini ve onların mürted olduklarına inandıklarını söyler. Böylece ilk sıfatları Ehli İslam'ı tekfir etmeleri. Peki, biz onları tekfir ediyor muyuz? Hayır etmiyoruz.

2- Müslümanları tekfir ederler. Rasulullah (s.a.v): "Her kim Müslüman kardeşine Kafir derse ve o kişi kafir değilse, bu söz sahibine döner." buyurdu.

3- Onların çoğunun genç yaşta ve sefih ahlakta olmalarıdır. Mücahidin küçük olması problem değil, lakin mücahidlerin cemaatlerinin emirlerinin sefih ahlaklı olmaları sorundur. Sefih şekilde düşünürler.

4- Dış görünüşlerinde salahiyet, uygunluk vardır. Neden Rasulullah (s.a.v) Buhari ve Müslim'de, haricilerle ilgili on hadis zikretti. Çünkü bu mesele açıklanmaya ihtiyacı vardır. İnsanların çoğu şöyle der: "Sakalı var, savaşıyor, cihad ediyor ben nasıl ayırayım?" Bunun için bu iş alimlere bırakılmalıdır. Rasulullah (s.a.v) bu sebeple haricilerden bahsetti. İmam Acurri rahimehullah şöyle dedi: "Her kim, birinde harici mezhebi görürse, onun namazının uzunluğu, kıraatının güzelliği, çokça oruç tutması sizi aldatmasın." Mezhebi harici, yani Müslümanları öldürmesi ve onları tekfir etmesi. Müslümanları haksız yere öldürüp tekfir ediyorsa namazının bir faydası yoktur. Sahabeden Habbab ve Ali (r.a)'yı öldürdüler. Dördüncü halifeyi hariciler öldürdü. İbn-i Mülcim şöyle der: "Ali (r.a)'ı öldüren kişiyi öldürmek istediler ve Ali'yi öldüren kişi ağladı. Düşünün Ali (r.a)'ı öldürdü, Müslümanların

imamını. Onu öldürmek istediklerinde ağladı ve 'Niye ağlıyorsun?' dediler. "Sürekli Allah'ı zikreden dilimden Allah'ın zikri kesilecek." Bunun için İbn-i Kesir (r.a) Allah'ın şu ayeti hakkında şöyle der: "De ki; size amellerinde en çok hüsrana uğrayanları haber vereyim mi? İnsanların en çok hüsran olanları dünya hayatında onların çabaları kaybolup giden kalplerinde iyi iş yaptıklarını sandıkları halde." İyi iş yaptıklarını sanıyorlar. Lakin İbn-i Kesir şöyle diyor: Bu ayet hariciler için inmiştir. Hariciler için olduğunu sanıyorum kendisinin hak olduğunu sanıyor. Allah ile kendi arasında sadık, maalesef ki Müslümanları öldürüyorlar. Onları tekfir ediyorlar.

5- Allah'ın ayetini yanlış anlarlar. Kafirlere inen ayetleri Müslümanlara indirirler. Size bir örnek vereceğim "Sizden kim onları dost edinirse o onlardandır." ayetini okuyorlar ve diyorlar ki:"Sen kafir olsun çünkü kafir ile ittifak ettin." İttifak ettiği kafirden kastı Allah yolunda cihad eden mücahid. Kafirlerle ilgili ayetlere bakıyorlar Müslümanlara indiriyorlar.

6– Bakın İbn-i Ömer (r.a) diyor:"Hariciler yeryüzü yaratıklarının en şerlileridir, kafirlere inen ayeti götürüp Müslümana uygularlar. ibni Ömer (r.a) hariciler için yeryüzünün en şerlileridir dedi. Müslümanları tekfir etmeye, öldürmeye koyulur hatta o adamın eşine gider ve onlardan birisi onunla evlenir.

7- Alimler şöyle der: Hariciler Müslümanlara karşı savaşmakta insiyatif alırlar. İbni Teymiyye (r.h) der ki: "Sahabe ve onlardan sonraki alimler ittifak etmişlerdir ki haricilerle savaş bağilerle (asilerle) savaş gibidir. Ancak müslümanlara karşı savaşı ilk başlatanlar hariç. Ve onların şerleri ancak onlarla savaşarak giderilebilir." (Menhec-üs Sünne ve Nebeviyye)
Bu onların sıfatları. Bundan sonra alimler ne diyor: "Hariciler üzerlerine muvaffak olunmayan bütün Müslümanların öldürülmesine çabalarlar."
İbni Teymiyye şöyle der: "Haricilerin Müslümanlara kötülüğü başkalarından daha çoktur. Müslümanlara kötülükleri onlardan daha fazla olan yoktur. Hatta Yahudi ve Hristiyanlardan daha da fazladır." Öldürülmesi caiz olmayan Müslümanların hepsini öldürmeye çabalarlar.

8- Hariciler naslardan müteşabih olanlarına itibar ederler onları muhkem ayetlere arz ederler. Allah'ın dini, Kuran ve sünnet iki kısımdır, muhkem ve müteşabih. Bugün de onlar muhkemi bırakıp müteşabihe dayanıyorlar.

9- Hariciler âlimlere , ilim ehli ve fazilet sahibi âlimlere iftira atarlar. İlk harici Huveysera, Rasulullah (s.a.v)’e iftira attı. İnsanların en bilgilisi, ilmin ve takvanın imamına! Rasulullah (s.a.v)’e bir gün harici geldi ve “Allah’tan kork.” dedi, hatta “Rasulullah” demedi. “Allah’tan kork ey Muhammed, adil ol.” dedi. Rasulullah (s.a.v):”Yazıklar olsun sana ben adil olmazsam kim olur.” dedi. Ömer (r.a): “Öldüreyim mi bunu?” dedi. Rasulullah (s.a.v): “Hayır, Hariciler çok çıkacak. Bundan kavimler çıkacak, onların namazının yanında namazınızı, oruçlarının yanında oruçlarınızı küçümsersiniz.” Haricilerle İlgili hadis çoktur. İbni Abbas (r.a) bir gün geldi onlarla münazara yapıyordu. Onlara şöyle dedi: “İnsanların en hayırlılarından size geldim. Sahabeden geldim. Sizde sahabeden kimse yok.” Hariciler şöyle cevap verir: “İbni Abbas Kuran okuyor, ama onu fıkıh etmiyor, anlamıyor.” Allahuekber. Rasulullah(s.a.v) İbni Abbas için: “Kuran tercümanı, onu insanlar içinde en iyi bilen”dedi. Onlar İbni Abbas’a sövüp, Kuran’ı fıkhetmiyor diyorlar. Rasulullah (s.a.v): “Onlar Kuran’ı okurlar; Var mı bizden iyi Kuran okuyan, var mı bizden iyi bilen” derler. Sonra Rasulullah (s.a.v) şöyle dedi: “İşte bunlar cehennemin yakıtlarıdır.” Bunun için hariciler alimlere müracaat etmezler.
İmam Şafi (r.a) ‘İtisam’ kitabında bunlar hakkında”: “Fesadın aslı haricilerdedir.” Çünkü Selefi Salih’e ilk bunlar sövmüştür. Lanet etmiştir. Günümüzde de böyle.
İmam Hasan (r.h) şöyle dedi: “Eğer fitne başlayıp devam ediyorsa onu kim tanır? Âlimler, ilim ehli. Fitne yürüyüp gitti mi onu insanların avamından anlarsın.”

10- Haricilerde onları yönetecek alimleri yoktur. Ve dürüstlük de yoktur. Neredeyse onlarda güvenilir bir kitap bulamazsın. İbni Teymiyye (r.a) hariciler için: “Onlar hakkında şeyleri avamın insanlarından duyarsın. Onların ne kitapları ne de âlimleri vardır.” dedi. Taberi’de geçen Ali (r.a)’nın bir sözünde: Haricilerde ne bir Kuran Kurrası, ne bir âlim, ne bir dinde fukaha, ne bir Kuran tevilini bilen âlim, ne de onlardan İslam’da öne çıkmış kişiler bulabilirsin.” Vallahi çok şaşırıyorum bilinen alimlerden bir tanesini bulamazsın onlarda. Ancak yeni yetmelerden bir genç geliyor, kendi içlerinde şişiriyorlar sonra sunuyorlar. Nerede âlimler, bütün alimler hilafete karşı savaş mı açtılar? Eğer bu hilafetse tabi! Bunun için alimlerin olmaması onların sıfatlarındandır. Eğer alimler kendi taraflarında olursa onlar alimdirler. Allah (s.v.t): “Eğer bilmiyorsanız ilim ehline sorun” buyuruyor.

11- Âlimler haricilerle ilgili: “Onlar kendi yerlerinden bahsederken ‘Darulislam’ derler. Kendinden başka yerler için ‘Darulküfür’ derler, orada şeriat tatbik edilmiyor” derler. Garipsenecek şey nasıl Müslüman gençlerin akıllarında şüphe var. Lakin Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “İşte o zaman insanların çoğunun aklı başından çıkıp gider.” İbni Teymiyye

(r.a) Mecmuatul Feteva on üçüncü ciltte haricilerin sıfatlarını zikrettiği zaman: "İmamlarından, cemaatlerinden, yurtlarından ayrılırlar, kendi yurtlarını hicret diyarı, diğer yerleri küfür diyarı diye isimlendirirler."

12- Harici cemaati kendilerinden bir imamı koyar, göreve getirir, onu Müminlerin emiri diye isimlendirir. Ona muhalefet edenlere savaşı vacip kılar. Şeyh Hassan Mihel ve Nihel'de haricilerden bahsederken; "Harici bidatı imamettir. Kendi içlerinden olan imamı caiz görüp, sancaklarını dikerler, kim onlara karşı çıkarsa savaşta onlara yardım edilmesini vacip kılarlar." İbni Teymiyye hariciler hakkında: "İmamlarıyla, cemaatleriyle, yurtlarıyla ayırt edilir." der.

13- Ahitleri, misakları bozarlar. Allah (a.v.c) Kuran'da şöyle buyurur: *"Allah'ın ahdini misak ile bağlandıktan sonra bozarlar. Allah'ın birleşmesini emrettiği şeyi ayırırlar ve yeryüzünde fesat çıkarırlar. İşte onlar gerçekten hüsrana uğrayanlardır."*
Musab İbni Sad(r.a): "Babama sordum; Kim bunlar?" Babası, "Bunlardan muradım, Haruriyye yani hariciler."

14- Hariciler Müslümanlara karşı "onlar şeriatı tatbik etmiyorlar." derler. SubhanAllah! Asırlar geçti aynı şey. Müslümanlara karşı çıkarlar; sen şeriatı tatbik etmiyorsun derler. Vallahi ilmi kitaplar, dökümanlar okuyorum. Yoksa İbni Teymiyye, İbni Hazm, Ali bin Ebu Talip aramızda mı diyorum. İbni Cerir (r.a) şunu anlatır: "Ali (r.h) ve ona karşı ayaklanan haricilerden biri arasındaki konuşma: 'Harici, Ali (r.a)'ya: 'Ya Ali, adamlar için Allah'ın dininde şirke düştün, Allah'ın şeriatını tatbik etmedin. Allah'ın hükmünden başka hüküm yoktur." dedi ve her taraftan 'Allah'ın hükmünden başka hüküm yoktur.' nidaları yükseldi. Ali (r.a) şöyle cevap verdi: "Bu kelime hak, yalnız batılı murad ettiniz."
Tarih boyunca haricilerin sıfatlarından biri ilim zayıflığıdır ve aralarında cehaletin yaygınlığıdır. İbni Hacer Hariciler hakkında şunları dedi: "Hariciler onlara muhalefet edeni tekfir edip, kanlarını, mallarını mübah görüp zimmet ehlini bırakınca, şöyle dediler: 'Bunlardan sonra ehli zimmet ne?' Müslümanları cihat ibadeti adına öldürmeye uğraşırlar. Bütün bunlar kalplerindeki ilim nurunun sönüklüğünden kaynaklanır.

15- Hariciler kendilerine muhalefet edenleri irca ile suçlarlar. 'Filan mürcielerdendir' derler. Herhangi bir alim bir konuda muhalefet etse ona filan mürcieden derler. İmam Ahmed (r.h) şöyle dedi: "Hariciler ehli sünnet ve'l cemaati mürcielik ile itham eder. Bu onların sözlerindeki yalanıdır.

16- Haricilerin bir başka sıfatı kendini beğenmişlik, insanların avamının beğenisini çekme. Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizin içinizden bir topluluk vardır, Allah'a yoruluncaya kadar ibadet ederler, ta ki insanların beğenisini kazanırlar ve kendilerini beğenirler, okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkarlar." İmam Ahmed rivayet etti.

17- Hariciler Ümmet içinde müslümanlar ve hilafet ihtilafında zuhur ederler. Ali (r.a) ve Muaviye (r.a) arasında ihtilaf sırasında zuhur ettiler. Yine Şam cihadında gruplar arasındaki ayrılıkta zuhur ettiler. Bunun için Rasulullah (s.a.v) hariciler için: "İnsanlar arasında tefrika anında ortaya çıkarlar."(Buhari). İmam Nevevi (r.h): "İnsanlar arasında ihtilaf ve tefrika vakti ortaya çıktılar." der. Nedir bu ihtilaf? Ali (r.a) ve Muaviye (r.a) arasındaki ihtilaf. Bakın haricilerin bidati, insanları tövbeye çağırıp, hızlı bir şekilde dinden çıkarmaları. Ali (r.a)'ya bunu yaptılar ve şöyle dediler: "Ya Ali eğer Rabbine yönelir, kendine öfkelenir, kendine küfründe şahitlik edersen ve tövbe edersen artık bizimle senin arandakine bakarız bizlerden biri olursun."(Elbidaye ve'n-nihaye)

18- Haricilerin sıfatı tartışmaya, medyaya, hitabete ve insanları aldatmaya dayanmalarıdır. Ebu Abbas (r.a): "Haricilerin hepsi çok tartışır, protesto eder, hatipleri ve şairleri çoktur." dedi.

19– İnsanları dinleri ve akideleri ile imtihan etmeleri.

20- İnsanları haricilerin dini ile imtihan etmeleridir. Zehebi'nin siyerinden: Haricilerden bir muallimi gönderdiler. "Yolda size gelen iki muhacir gördün mü? Onlara ne oldu?" -"Onları imtihan ettim, imtihanı geçemediler." Dinlerinde imtihan etmeleri. Tarih geçmesine rağmen sıfatlar aynı, sözleri güzel, eylemleri çirkin. Rasulullah (s.a.v) haricilerden bahsederken: "Sözü güzelleştirirler, kötü ameller yaparlar ve Allah'ın kitabına çağırırlar. Onlarda Allah'ın kitabından bir şey bulamazsın." dedi.

21- Maslahat için öldürmek. "Filanı maslahat için öldürür, öldür kardeş problem yok maslahat!" Harici Kıtriy İbni Fuceyl: "İnsanların iyiliği için birini öldürmek münker olmayan iştir." dedi.

22- Hakkı hangi taraftan olursa olsun kabul etmezler, nasihat de kabul etmezler. ibni Kesir (r.a) Elbidaye ve'n-nihaye'de: "Bu darbe insanlar içinden Ademoğlunun (hariciler) en garip mizaçlarda olanlardandır."

23- Fasit, bozuk ver'a (takva). Bazı işlerde takva bulursun, büyük işlerde takva bulamazsın. İlk haricilere bakalım, Kayb İbni Ammad; çıktılar ve Abdullah İbni Habbab (r.a)'a geldiler, o fitnenin indiği köyde idi. Onu aldılar, hurma ağacından bir hurma kafasına düştü. Onlardan biri hurmayı aldı ağzına koydu. Onlar, "Bu hurma anlaşmalı olan zimmet ehlinde bunda hayır mı alırsın?" dediler. Ve hurmayı çıkardı. Sonra bir domuzun yanına geldiler. Onlardan biri domuzu öldürdü. Hristiyan olan domuzun sahibine gittiler. Domuzun bedelini sahibine ödediler. Habbab (r.a) onlara şöyle dedi: "Size üzerinizde bu hurmanızdan daha büyük hakka sahip şeyi haber vereyim mi?" Hariciler bu sahabeyi yere yatırmıştı. Bu Harici cevap verdi: "Elbette! Ben vallahi buluğumdan beri namazı, orucumu, ramazanı hiç bırakmadım ve birçok şeyi saydı." Sonra onun yanına gelip öldürdüler.

24- Husumette birden parlama ve insanlardan merhametten en uzak olanları olmaları. Uzun tarih geçmesine rağmen haricilerin sıfatı, tartışmalarında birden parlarlar. Buhari ve Muslim'de geçen bir hadiste Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Münafığın alâmeti üçtür, tartıştığında birden parlar." Bazı hariciler ile ilgili kitaplarda hariciler, Osman (r.a) için 'Deccal'in fitnesinden daha şiddetli' dediler. Onlar bunu Müminlerin emiri Osman (r.a) için söylediler. Bugüne bakın şeyhlerden, alimlerden biri onlara muhalefet etti mi hemen ona: 'O ajan casus, istihbarat, müfsif, sahavat, mürted' vs. Ona her ismi koyarlar.

Böylece bazılarını tanıttık, bundan başka sıfat çok, sizin de gördüğünüz gibi. İnsanların bazıları şöyle diyor: "Neden bazı insanlar aldanıyor?" Seleften birinin dediğini diyorum: Kim bizi Allah'ın dini ile aldatırsa, aldanırız. İnsanlar Hilafet, İslam diyorlar. Vallahi biz savaşıp kanımızı La ilahe illallah'tan başka bir şey için akıtmıyoruz. Lakin bazı insanlar bu gibi şeyler ile kandırıldı. Onlar içinde bazı muhacir, salih kimseler ve başkaları buluyorlar. İlk zaman haricileri de Kuran okuyor, ilim görüyorlardı.
Bazıları bazı gruplarda hata görüyor. Evet bazı gruplarda hata çok ama sorun Müslüman öldürme sorunu. Rasulullah (s.av) Usame'ye 'Müslüman bir adamı öldürdüğünde; ne yapacaksın kıyamet günü La ilahe illallah diyen öldürdüğün kişi geldiğinde!' Bunun için Rasulullah (s.a.v) şöyle dedi: "Dünyanın yok olması bir Müslümanın haksız yere öldürülmesinden daha hafiftir." Bunun için onlara muhabbet duyan, onlara destek olan, hatta kalbinde onlara karşı sevgi olan, bu adamın kıyamet günü Allah'ın huzurunda hasmıyız. Sen Allah katında ortağısın. Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim bir Müslümanın öldürülmesine yarım bir kelimeyle bile yardım etse, kıyamet günü alnında, Allah'ın rahmetinden ümitsiz yazacak."

Allah (s.v.t)'dan selamet ve afiyet dileriz. İşid'in hilafeti batıl ve harici. Bütün harici sıfatları onlarda vuku buldu. Sözlerimi Devle Cemaatinin gençlerinin geneline ve onlarla karşılıklı sevgi alışverişi içinde olanların geneline ve kandırılanlara seslenerek bitiriyorum. Sana acıyarak diyorum, bu sıfatları duydun, âlimlerin sözlerini işittin, zannetme ki, ben kandırıldım demen kıyamet günü seni kurtaracak. Kıyamet günü Allah'ın huzurunda hesaba çıkacağın halden sana acıyorum. Ben kandırıldım. Sloganlar, kelimeler beni kandırdı diyeceksin. Allah (a.v.c) sana şöyle diyecek: "Okumadın mı emri? 'Bilmiyorsanız ilim ehline sorun." Allah'a ne cevap vereceksin? Bu kelimeler duyana yeter. Rasulullah hariciler hakkında: "Hariciler cehennemin köpekleridir. Allah katında yarattıklarının en şerlisidir." dedi. Haktan sonra ancak sapıklık vardır.

Dr. Abdullah Muhaysini
(Bu yazı Abdullah Muhaysi'nin "Haricilerin sıfatları" videosundan derlenmiştir.)
gencmuslumanlar.com